

Janics Kálmán Dr. : A hontalanság évei

A Janics családról:

A Janics név horvát eredetű. Nyilvánvaló, hogy a török elől menekülhettek ősei Esztergomba. Édesapja Esztergomban végezte a tanítóképző intézetet. Rokona Vágkirályfa községben volt római katolikus plébános. Az ő hívására ment az édesapa a római katolikus iskolába tanítani. A felesége tanítónő volt, aki Dunaszerdahelyről került ide. A templom és a temető mellett, közvetlen közelben felépítették családi házukat. Itt született fiuk, Kálmán, 1912-ben. 1936-ben, Pozsonyban, a Komensky Egyetem Orvostudományi Karán szerzett orvosi diplomát. Körzeti orvosi állást kapott a közelben, a Kis-Duna és a Vág folyó szögletében, Nádszeg községben. A háború alatt, a magyar hatalom idején sok baloldali embert mentett meg a kényszermunka bevonulás alól. Amikor 1945-ben a katonai és a politikai helyzet megfordult, magyar érzelmei miatt a szlovák népbíróság elé állították. A fél falu kivonult a védelmére. Ezért ejtették ellene az ítéletet, de ilyen légkörben jobbnak látta, ha innen messze vállal állást. Felesége is orvos volt, ezért felesége szülőföldje közelébe, Jolsva községbe költöztek.

Az orvosi foglalkozásán kívül nagyon sok időt fordított az akkori nagyon súlyos közélet figyelésére. Magánorvosi jövedelméből nagyon sok pénzt áldozott napilapok, folyóiratok és könyvek vásárlására. Ezek alapján indította meg politikai, történelmi és közírói tevékenységét. A kegyetlenül üldözött felföldi-szlovákiai magyarság sorsát kéziratban készülő könyvében rögzítette. Látva a politikai helyzetet, mechanikus írógépén, indigóval, saját maga, hat példányban írta meg könyvét, amelynek „A hontalanság évei” címet adta. Jolsváról 1978-ban a politikai üldözés miatt kényszernyugdíjazása következtében hazaküldözött a vágkirályfai családi otthonba, ahol akkor már csak az özvegy édesanyja élt. Két gyermeke született, egy fiú és egy lány, akik ma Pozsonyban élnek. Vágkirályfai otthonában is utolérte a politikai üldözés, de ennek ellenére haláláig rendkívül tevékenyen írta cikkeit és újabb könyveit. 1989-ben megélte a nagy politikai változást, és a Kereszténydemokrata Néppárt szlovákiai elnöke lett. Két évig volt a pozsonyi parlament magyar képviselője a Kereszténydemokrata Néppárt elnökeként. Ezt a pozícióját felesége halála miatt adta csak fel. 1992-ben szülőházában, Vágkirályfán, csendben hunyt el, temetésén több százan jelentek meg, és a házukkal szemben lévő temetőben, a felesége sírjába temették.

Én is a Felvidék szülöttje vagyok, kétszer szenvedtem el a kiutasításunkat. Oroszka, cukorgyári község, a szülőfalum. Innen a megszálló csehek már 1921-ben kiüldözték édesapámat, mert nyugat-magyarországi felkelő volt. Az Anyaországban keresett magának agronómusi állást. 1922-ben nagyapám szolgálati lakásában születtem, mert édesanyám a román, majd az osztrák megszállás miatt menekülteként itt tudott otthonra találni. Édesapámat és édesanyámat csak 6 éves koromban követtem az Anyaországba, amikor édesapám végre a Hortobágy déli szélén, Nádudvar községben, Tormay Cécile író nő birtokán kapott stabil agronómusi (uradalmi intézői) állást. Én 8 éves koromban ismertem meg az írónőt, amikor meglátogatta a birtokát. Nagyapám továbbra is maradhatott a csehszlovákok által megszállt területen, mert a cukorgyári birtok főagronómusa volt. Hatéves koromig nagyszüleim védelmét élveztem. Oroszán az első nagy politikai pofon 6 éves koromban ért. A gyárba betelepült cseh légiós tisztviselők kamasz fiai az utcán elkaptak, jól megköpdöstek, megpüföltek, és üvöltözték, hogy: „Te, büdös mágyár!” Nagyszüleimtől tudtam meg később, hogy rajtam, a magyar gyereken akarták a bosszújukat kitölteni, mert az I. világháborúban a császári hadsereg cseh nemzetiségű katonái tömegesen dezertáltak, és a bécsi főparancsnokság azt az utasítást adta ki, hogy az osztrák katonák és a magyar honvédek roham előtt a közük szétosztott cseheket lőjék le. „Inkább legyen hősi halott, mint az ellenség katonája!” Erről a magyar honvédek nem tehettek, mert parancsot kellett teljesíteni. A csehek azonban a magyar katonákat és a magyar népet minősítették bűnössé, és így alakult ki ellenünk a rendkívül nagy

gyűlöletük. Az orosz, az olasz és a francia frontról hazatért kb. összesen 130 ezer légiós katona (különböző időkben: 1918, 1919, 1921). Ezek a szlovák és kárpátaljai területen a legjobb állásokat, új lakásokat, a mezőgazdaságban birtokokat, lakásokat, istállókat, gépeket és felszerelést kaptak a cseh államtól abból a pénzből, amelyet Csonka-Magyarország kellett háborús jóvátételként kinyöggjön. A csehek gyűlölete a magyarság ellen az I. Köztársaság bukásáig, 1939-ig tartott, majd a II. világháború idején Londonból és Moszkvából minden aljasságot elkövettek, hogy Magyarország elbukjon. Amikor a háború után életre kelt a II. Csehszlovák Köztársaság, akkor a Felföldön ott maradt magyarokon további kegyetlen bosszút álltak. Ezek: a teljes állampolgári megfosztottság szociális, iskolai és megélhetési szempontból; a földek, az ipari és kereskedelmi vállalkozások elkobzása; 40 ezer szegény földműves magyar elhurcolása rabszolgamunkára Csehországba; a nemkívánatos magyarok kiűldözése; az aránytalan lakosságcsere végrehajtása, mert 90 ezer jómódú magyar földműves családot 70 ezer szegény magyarországi szlovákkal cseréltek fel.

Amikor 1948. február 26-án a prágai kommunista puccsal megalakult a III. Csehszlovák Köztársaság, a budapesti elvtársakkal való kapcsolat érdekében feloldották a magyarok elleni szankciók jelentős részét, tehát verés nélkül lehetett magyarul beszélni; az iskolákat megnyitották, de tanító nem volt; a földeket kolhozosították; a kisvállalkozásokat pedig államosították. Tehát a maradék felföldi magyarság csöbörből vederbe esett. Ennyi meghurcolás és szenvedés után ne csodálkozzunk, hogy jelentős arányú az asszimiláció, és az elvándorlás főleg a cseh iparvidékekre és a bányákba.

A kezdeti években kevés volt az orvos, ezért Janics Kálmán is könnyen boldogult, de látva a magyar nép súlyos helyzetét és elviselhetetlen szenvedéseit, hozzálátott a sok összegyűjtött folyóiratra és könyvre alapozva, a szlovákiai magyarság kegyetlen sorsának megírásához. Mechanikus írógépén saját maga gépelte a 400 oldalas kitévő könyvének kéziratát. Érthető, hogy ezt a politikailag veszélyes anyag gépelését nem bízhatta másra. Körzeti orvosi munkája mellett éjszakákba nyúlóan írta tervezett könyve kéziratát. Jolsvai lakásán készült el vele. Emellett sok cikket is írt, és én, aki 1945-ös kiutasításom után, itt, az Anyaországban kezdtem el erdőmérnöki, majd a diktatúra miatt vasútépítő munkámat, figyeltem fel 1977-ben, a budapesti megjelenésű Valóság c. folyóiratban Janics Kálmán hosszú cikkére, amely a felvidéki magyarság sorsát és helyzetét ismertette. Levelet írtam a számomra ismeretlen Janics Kálmánnak Jolsvára. Nagyon barátságos meghívó levelet kaptam tőle. Budapestről Miskolcon és Bánrévén át utaztam vasúton Jolsvára. Összebarátkoztunk, és életre szóló baráti kapcsolatot létesítettünk. Ez egészen a haláláig tartott. A temetésén, Vágkirályfán, a Magyarok Világszövetsége nevében én mondtam el nagyon kemény stílusú búcsúbeszédemet, amely elsősorban a szlovákiai üldözöinek szóló üzenet volt. Ezt 1992-ben, a politikai változás után politikai következmények nélkül megtehettem. 1994-ben vágkirályfai szobrának felavatásán is részt vettem, Patrubány Miklós MVSZ elnök úrral.

1977-ben Jolsván, Janics Kálmán már elpanaszolta nekem, hogy hat példányos kéziratából az elsőt a kassai Görcsös Mihály tanár CSEHMADOK és a Batsányi Társaság elnökére bízta rá a Magyarországra való átvitelt. Mindketten naivak voltak, mert Görcsös Mihályt a csehszlovák titkosszolgálat figyelte, tehát Hernádszany határállomáson a csehszlovák titkosszolgálat 1977 augusztusában bőröndjét átvizsgálta, és Janics Kálmán kéziratát megtalálta. Ekkor indult meg a rendőrség akciója Janics Kálmán ellen. Intézkedtek, hogy orvosi állásából felfüggeszék, és kényszernyugdíjazásra került, feleségét azonban nem bántották, és ő így tovább tudta orvos praxisát folytatni. Janics Kálmán ezek után még több figyelmet tudott fordítani közírói munkájára, és megkísérelte, hogy a 2-es számú kéziratot eljuttassa Budapestre. Ezt már Görcsös Mihály felesége hozta el Budapestre, és dr. Benda Kálmán történésznek Budapesten, V. kerület Molnár utcai lakásán átadta. Ez is 1977. augusztus végén történt. Janics azt hitte, hogy ez a küldemény sikerrel fog a további úton járni. Az ezt követő időkben jártam először Janics Kálmánnál, még Jolsván, ezért ismerem az

eseményeket. Janicsot az idő előtti nyugdíjazás nem törte le, szorgalmas cikk- és levélíró volt. Levelezett Illyés Gyulával és Csoóri Sándorral is. Felhívta figyelmüket, hogy olvassák el a Benda Kálmánnál lévő kéziratot, de tőle ezt nem kapták meg, ezért Janics Kálmán 1978 szeptemberében átjött Magyarországra, és felkereste Illyés Gyulát tihanyi nyaralójában. Átadta neki a kéziratot, és Illyés Gyulára olyan hatással volt a könyv, hogy 16 oldal terjedelmű előszót írt hozzá. Illyés Gyula azt javasolta Janicsnak, hogy ezt a kéziratot ki kell küldeni Nyugatra, mert csak ott jelenhet meg, hiszen itthon a csehszlovák-magyar politikai „barátság” miatt ez reménytelen lenne. Megjegyzem, hogy Janics Kálmánt 1978 tavaszán rúgták ki jorsvai orvosi állásából. Hazaköltöztek a vágkirályfai családi házukba, ahol már csak beteg özvegy édesanyja élt, hiszen fia és lánya egyetemi diákok voltak Pozsonyban. Janics Kálmán Illyés Gyula látogatására már vágkirályfai otthonukból indult el. Vágkirályfától keleti irányban 2 km-re fekszik Vágsellye vegyipari város, ahol nyugdíjasként üzemi orvosi állást kapott. A kassai rendőrség azonban itt is utolérte, és a gyárból is kirúgatták. Hogy a nyugdíja mellett más jövedelme is lehessen, hiszen a levelezés postaköltsége, és a megírt cikkek postázása sok pénzbe került, ezért a Vág folyón a közeli vízlépcső építésénél raktárosi állást vállalt. A vágkirályfai lakásán is felkerestem, és haláláig, 25 éven át rendszeres összekötője voltam Budapest és Vágkirályfa között, tehát jól ismertem a vágkirályfai sorsát is. 1979-ben arra kért, hogy menjek el dr. Benda Kálmán lakására, és kérdezzek rá, hogy hol van a neki megküldött kézírata, miért nem küldte tovább. Elmentem Benda Kálmán lakására, ahol azzal a kifogással védekezett, hogy Janics Kálmán a könyvébe beírta Pozsonyligetfaluban a csehszlovák partizánok által 1945-ben hazatérőben lévő 90 magyar levente legyilkolásának történetét. Pozsonyligetfalut 1939-ben német katonai érdekből dunai hídfőként Hitler a birodalomhoz csatolta, hogy sakkban tarthassa a pozsonyi szlovák kormányt. A háború éveiben, a faluban a Duna part közelében a német hadsereg lövészárkokat vagy légvédelmi szempontból fontos futóárkokat ásott ki. A háború végeztével a csehszlovák fegyveres testületek visszavették Pozsonyligetfalut. Csehországból hazatérőben lévő magyar leventéket itt gyilkolták meg, és holttestüket ezekben a futóárkokban földelték el, földdel le is takarták. Ezt a tragédiát titkolni nem lehetett, már csak azért sem, mert sok olyan ember volt, aki azt hitte, hogy itt zsidók holtteste fekszenek. A pletyka elterjedt, és az akkor még demokratikusnak tűnő polgári csehszlovák kormány elrendelte a vizsgálatot. Kihantolták a holttesteket, és nagyon nagy politikai botrány keletkezett ebből, sok sajtócikk látott napvilágot, a kereszténydemokraták a cseh kommunistákat és partizánokat vádolták, a kommunisták pedig a németek gyilkosságának minősítették. Ennek a tragédia vizsgálatának szinten tartása az 1948-as kommunista puccs következtében elaludt. Egyedül Janics Kálmán mert erről írni és beszélni a diktatúra éveiben, a III. Csehszlovák Köztársaság korában. Dr. Benda Kálmán attól félt, hogy ha ez Budapesten vagy Nyugaton nyomtatásban közismertté válik, akkor ennek itthon súlyos politikai következményei lesznek. Ezért feküdt el a könyv kézírata dr. Benda Kálmánnál. Telefonon üzentem Janics Kálmánnak „virágnnyelven”, hogy furcsa barátja van Budapesten. A könyvének sorsa rossz kezekbe került. Beszéljük meg Jókai szobránál (a révkomáromi Jókai szoborról volt szó). Vonaton mentem Komáromba, és a Duna-hídon gyalog sétáltam át Révkomáromba, és a város közepén leültem a Jókai szobor talapzatához. Rövidesen saját autóján megérkezett Janics Kálmán Vágkirályfáról, és ott megbeszéltük Benda Kálmán furcsa viselkedését. Janics Kálmán ekkor döbbent rá, hogy a Benda Kálmánnak elküldött könyve nem fog tovább jutni Nyugatra. Ekkor megkért arra, hogy Budán látogassam meg Csoóri Sándort. Cs. Sándor válópere miatt akkor a II. kerületben, a Keleti Károly utcában a 16. sz. épület manzárdjában lakott. Felkerestem, és megmondtam neki, hogy Janics Kálmán a könyvének Nyugatra juttatásának ügyében küldött hozzá. Barátságosan beszélgettem vele, de mindjárt kifakadt, hogy Janics Kálmán miért bántja állandóan Durayt. Azt mondta, hogy Janics már öreg, szellemileg leépülőben van, üldözési mániába kezd esni, állandóan Duray

ellen cikkezik, és írogat. Megmagyaráztam Cs. Sándornak, hogy én ezt nem vettem észre, hiszen Kálmán bátyám még csak 66 éves, tapasztalom, hogy nagyon friss az agya, rengeteget dolgozik, cikkeket ír. Arra kértem Cs. Sándort, hogy Janics Kálmán kéziratát juttassák ki Nyugatra, hogy nyomtatásban megjelenhessen. Erre azt válaszolta, hogy a mai időben ehhez megbízható futár kell. Hogy mi történt ezek után az Illyés-Csoórinak átadott kézirattal (ez volt harmadik kézirati példány), nem tudom, mert Cs. Sándorral a továbbiakban nem tartottam a kapcsolatot, sőt Janics Kálmánt is lebeszéltem erről. Életemben utoljára tárgyaltam Cs. Sándorral.

Akkor a Duray-ügy igazi hátterét még nem ismertem, csak Janics állandó kritikáit és önvédelmi harcát figyeltem. Megjegyzem, hogy Duray Miklós Püspöki Nagy Péter barátjával mindig kettesben járták Szlovákia magyar lakta városait és községeit. Janics Kálmánt már 1977-ben felkeresték Jolsván. Érthető, hisz Janics Kálmán már 20 éve közismert közíró volt. Akkor Janics Kálmán még nem sejtette, hogy politikai meghurcolásában ennek a két férfinak szerepe lesz. Annyira nem gyanakodott, hogy nekem mondta el, hogy: „Püspöki Nagy Péter kiváló történész, és végrendeletemben a hatalmas dokumentációs könyvtáramat rá fogom hagyni, mert benne látom a megfelelő utódomat.” Janics Kálmán tulajdonképpen Duray elleni gyanakodása Vágkirályfán alakult ki. Amikor a nekem írt „virágnyelves” leveleiben mindig csak Miklósként írt róla, akkor én válaszul azt javasoltam neki, hogy: „Az illegális munkát ne veszélyeztessed, mert a titkosszolgálat egy keresztnévből, és a leírt levél szövegéből is tud következtetni, fedőnevet használjál.” Így született meg Janics fejében a „Kobra” név, amit az akkori vietnámi háború számtalan esetében az újságokban a kobrakígyó harapásáról olvastunk, mert Janics akkor úgy érezte, hogy Duray Miklós van ráállítva a csehszlovák titkosszolgálat részéről. Csehszlovákiát 1968. augusztus 20-án a Szovjetunió Vörös Hadsereg a Varsói Szerződés csapataival megszállta. Ebbe sajnos a Varsói Szerződés minket is belerántott. Janics Kálmán ez ellen közírói munkásságával nagyon tevékeny volt. Amikor Janics Kálmán jolsvai állásából a kényszernyugdíja miatt hazakerült Vágkirályfára, közigazgatásilag a galántai járáshoz tartozott, és a kassai titkosszolgálat oda is követte, illetve az ottani kollégáikat megbízták Janics figyelésével. A galántai csehszlovák rendőrségre gyakran behívták Janicsot, faggatták, de nemcsak a csehszlovák titkosszolgálat, hanem a szomszéd szobában működő KGB is. Egyik alkalommal a csehszlovák rendőrtiszt meglátogatta Janics Kálmánt a lakásán, és a következőket mondta neki: „Doktor Úr! Az Ön ellen folyó vizsgálatok nem a csehszlovák rendőrségtől erednek, azt magasabb helyről irányítják azokért az írásaiért, amik a sajtóban megjelennek. Mi csak a kiadott felsőbb utasítás szerint vagyunk kénytelen Ön ellen eljárni.” Ebből értette meg Janics, hogy kiknek az útjában áll, nyilván a legnagyobb tüske a megfigyelői szemében a 90 magyar levante pozsonyligatfalui meggyilkolása volt.

Vágkirályfáról könnyű volt bejárni a fővárosba, Pozsonyba, ahol Janics Kálmán Duray Miklóssal és Püspöki Nagy Péterrel rendszeres kapcsolatot tartott. A rendőri figyelmeztetés után Duray Miklóst kezdte gyanúsítani, mert D. Miklós Janicsot a Jogvédő Bizottság elnökévé akarta megtenni, és arra akarta rávenni, hogy Párizssal Janics vegye fel a kapcsolatot.

A gyanú akkor vált erőssé, amikor Duray Miklós és Püspöki Nagy Péter Janics Kálmánt a vágkirályfai lakásán, 1981-ben felkeresték, és tájékoztatták arról, hogy az Oktatási Minisztériumból megszerezték a magyar iskolák statisztikai adatait. Azt kérték, hogy ezt Janics Kálmán juttassa el a Párizsi Magyar Füzetek francia folyóiratnak Párizsba, leközlés céljából. Janics Kálmán ezt az iratot a két barátja szeme láttára a könyvszekrényének egyik fiókjába tette be ideiglenes megőrzésre. Egy hét múlva a rendőrség házkutatást tartott Janics Kálmán lakásán, és azonnal ahhoz a fiókhoz nyúltak, ahová ezt az iratot tette, és ki is vették belőle. Janics Kálmán felajánlotta nekik, hogy a padlásán és a pincéjében is van bőven kutatni való irat. A rendőrség erre azt felelte, hogy arra nem kíváncsiak, nekik untig elég ez

az irat. Janics Kálmán előtt ekkor világosodott meg, hogy ez a két férfi a titkosszolgálatnak dolgozik, hiszen csak ők tudták, hogy hová tette az általa megőrzött iratcsomót. Én akkor személyesen egyik férfit sem ismertem. Az eseményből én is feltételeztem, hogy a titkosszolgálatnak dolgoznak. Duray Miklósról tudtam, hogy Csoóri Sándorral nagyon jó baráti kapcsolatban van, és kölcsönösen egymás könyvébe írták az előszót. Duray Miklós ellen nemcsak J. Kálmán gyanakodott, hanem jó barátja, a szomszéd városban lakó Szatmáry György is, aki telefonos műszakiként munkája során egész Szlovákiát bejárta, mindenütt szervezte a magyar közösségeket, és Janics Kálmánnal szoros munkakapcsolatban dolgozott. Szlovákiában Duray Miklós közéleti szereplését megismertem. Nagyon bátran kiáll az üldözött magyarokért, de ez az adott helyzetben nem segít, mert még jobban felbőszíti a szlovák politikai vezetést, mint azelőtt. Nem gondoltam, hogy titkos ügynök, vagy besúgó lenne, de szélsőséges típusú politikusnak tartottam.

Budapesten a Rákóczi Szövetséget 1989. március 13-án egy Felvidékről elszármazott barátom budai lakásán ötödmagammal alapítottuk meg. A felföldi magyarok megsegítéséről volt szó. Az első elnökünk, Dr. Dobossy László, Kassáról elmenekült földünk volt, aki az Eötvös Lóránt Tudományegyetemen a Szláv Tanszék professzora volt. Főtitkárunk Beregszászról elmenekült matematika tanár, Göndöcs László volt. G. Laci bácsit Püspöki Nagy Péter megagitálta, hogy ő nemcsak történész, hanem római katolikus teológusként kezdte tanulmányait. Ezért mindent meg fog tenni, hogy a felvidéki magyarok katolikus püspökségének megszervezésére tervet dolgozzon ki. P. N. Péter ekkor az Eötvös Lóránt Tudományegyetemen, a Történelem Tanszéken a heraldikát (címbertan) meghívott vendégtanárként tanította. Ezért a munkáért akkor mindenki nagyon lelkesedett. Nagy reményeket fűztünk a felvidéki magyar katolikus püspökség megszervezéséhez. Sajnos azóta, két évtized alatt sem tudtunk ebben a törekvésünkben eredményt elérni. Akkor a Rákóczi Szövetség, különösen pedig a főtitkára nagyon reménykedett abban, hogy ez sikerülni fog. Ehhez a munkához P. N. Péter jelentős előleg összeget vett fel a főtitkárunktól.

Hites Kristóf bencés tanár atyával évek óta tartottam az illegális munkakapcsolatot, őt 1948-ban a csehszlovák kommunista diktatúra kiűldözte a bencés révkomáromi gimnáziumból. Kanadába menekült, majd onnan az USA-ban, Kaliforniában telepedett le, ahol több bencés tanár kollégájával megalapították, és felépítették a magyar tannyelvű bencés gimnáziumot. Kristóf atya erről a bázisáról jelentős adományok birtokában rendkívül fontos illegális tevékenységet folytatott a szlovákiai magyarok érdekében. Egyik összekötője én lettem. Az 1990-es nagy politikai változás után amerikai magyar barátaival küldöttségileg megjelent Budapesten. Én kísérettem, és eljártam annak érdekében, hogy az Antall-kormány miniszterei és politikusai fogadják őket. Így jártunk a Parlamentben lévő irodájában dr. Horváth Balázs miniszter úrnál, az Orvostudományi Egyetemen lévő barakkban dr. Surján László kutató orvosnál, és a Képviselői Irodaházban Csurka Istvánnál. A Pázmány Péter Tudományegyetem piliscsabai campusának ünnepi megnyitásán a Veni Sancte misén én is részt vettem velük. Hites Kristóf atya ugyanis nagyon eredményesen segített, nemcsak szellemileg, hanem anyagilag is az Egyetem létrehozásáért. H. Kristóf atya nagyon kíváncsi volt a szlovákiai magyar katolikus püspökség szervezésének tervére, amikor erről tájékoztattuk. Elmentünk P. N. Péter egyetemtől bérelt budai lakásába. P. N. Péter a Bizottságunk előtt kiterítette Dél-Szlovákia néprajzi térképét. Rajta piros körökkel a magyar lakosság jelölve, és itt-ott néhány határvonal rost tollal behúzva. A Bizottság tagjai ezt a térképet bámulattal figyelték. Én azonnal gyanút fogtam, mert ez nem volt más, mint Teleki Pál 1910-es néprajzi térképe, amit a trianoni béketárgyalás részére (1920) a magyar küldöttségnek készített el. Ezt én jól ismertem az I. Bécsi Döntés miatt, mert a Felvidék „visszatérésekor” az akkori Kormányunk sok ezer példányban közismertté tette. Azonnal megláttam, hogy P. N. Péter ezzel szédíti a Rákóczi Szövetséget. Amikor P. N. Péter a felvett előleggel nem tudott elszámolni, Göndöcs László könnyelműen legyintett, és azt mondta

„Több is veszett Mohácsnál!” Tehát nekem már 1991-ben is gyanús lett P. N. Péter, de az igazi nagy felismerés akkor következett be, amikor a brünni Rudé Krávó (magyarul Vörös Tehén), ami a Rudé Právó (magyarul Vörös Igazság) a kommunista politikai újság gúnyneveként. Ebben a csehszlovákiai III/III-as ügynökök listájában P. N. Péter neve is szerepelt. Nem „Püspöki” csak Nagy Péter néven, mert Csehszlovákiában hivatalosan nemesi előnevet nem fogadtak el. P. N. Péter Pozsonypüspökiben született, ezért vette fel önkényesen a „Püspöki” előnevet, de az édesanyja neve és a születési dátumai pontosan megegyeztek az ő személyével. P. N. Péter római katolikus teológusként kezdte tanulmányait. A kommunizmusban, így Csehszlovákiában is katonai újonckiképzésre őt is behívták. Közismert volt mindegyik országban, hogy az egyházi személyeket könnyebben lehetett besúgásra kényszeríteni. Így állította rá a csehszlovák titkosszolgálat P. N. Pétert is Duray Miklósrá, akit komoly ellenfelüknek tartottak, hiszen bátran hangoztatta nézeteit, sőt Hites Kristóf atya hívására még amerikai körútra is ki tudott utazni, és a szovjet megszállás napján érkezett vissza Magyarországra. És emiatt nem tudott losonci otthonába a határon át azonnal hazatérni. Azt nem értették nagyon sokan, hogy Duray Miklós miért nem szimatolta meg P. N. Péter olyan nagy „baráti” kapcsolatát. Duray Miklósnak csak 1991-ben kellett rájönnie a Rudy Krávó-ból arra, hogy ki volt ráállítva. A Magyarok Világszövetségében, a Csallóközből származó „Erzsike” elkeseredetten mondta nekem, hogy: „Szegény Duray Miklóst hosszú ideig figyelte ez az ügynök, és nem tudott rájönni az igazi okra. P. N. Péter az Eötvös Lóránt Tudományegyetemről fegyelmi okból kénytelen volt eltávozni. Annyit hallottam, de ebben nem vagyok biztos, hogy ezután a Budapesti Református Egyetemre ment el vendégtanárnak. Hogy mi lett a további sorsa, azt már nem tudom, magas korom miatt erre már nem figyeltem oda. Amikor a bős-nagymarosi vízlépcső ellen előadásokat tartottunk barátaimmal Dunaszerdahelyen is, 1992-ben a polgármester, Pázmány Péter panaszkodott nekem, hogy P. N. Péter náluk is komoly előlegeket vett fel a város címerének a megszerkesztéséért, és a mai napig se teljesítette ezt a vállalt feladatot. Ekkor már harmadjára tapasztaltam, hogy P. N. Péterrel valami nincsen rendben.

Tehát Duray Miklóst nem Janics Kálmán juttatta a Pozsonyi Bíróság vizsgálati fogságába. Feltételezhető, hogy sokkal inkább P. N. Péter volt az igazi okozó. A bíróság Janics Kálmánt is tanúként beidézte, és akkor még Janics Kálmán is csak Durayt vélte ügynöknek. Ítélet D. Miklós ellen nem született, feltételezhető, hogy ebben a szovjet megszállásnak is szerepe lehetett. A pozsonyi bírósági tárgyaláson Budapestről a liberális ellenzék képviselőjében Törzsök Erika, és csoportja is részt vett, és megkezdték Janics Kálmán ellen a vádaskodást és az uszítást. Azzal vádolták, hogy Duray Miklóst Janics Kálmán juttatta börtönbe. Janics Kálmán ellencikket írt, és elküldte nekem, hogy én próbáljam meg a Beszélőben elhelyezni. Csak az én erélyes követelésekre voltak hajlandók Solt Otíliaék Janics Kálmán cikkét leközoelni. Így zajlottak akkoriban a politikai események. J. Kálmán, amikor a Hontalanság c. kézírata már egy éve Budapesten feküdt, és azt hallotta, hogy kérésére végre Csoóriék a Nyugatra való kijuttatást Törzsök Erikára bízták, végül kisült, hogy Törzsök Erikától a hegyeshalmi határállomáson magyar vámosok elkobozták. Olyan hír is elterjedt, hogy T. Erika Janics elleni unszimpátiából adta át a kéziratot a határőrségnek. Ezt én nem hiszem el, mert akkor T. Erika miért vitte magával ausztriai útjára, ugyanennyi erővel Budapesten is lebuktathatta volna Janics Kálmánt.

Ezek után J. Kálmán egy jolsvai páciensének a lányával elküldte a negyedik kéziratot a budai lakásomra. Ezt Margitkától meg is kaptam, és elvittem a közelemben lakó barátomhoz, Kéri Kálmán ny. vezérezredeshez. Ő szepességi volt. 1940-41-ben a Műegyetem soproni Karán honvédelmi tanárunk volt, és még az is hozzá kötött, hogy a lévai lakásom melletti utcából nősült. Hogy az akkori politikai állapotok miatti bizalmatlanságát eloszlassam, bemutattam neki az egyetemi indexemet, amelyben láthatta a tantárgyát és az aláírását. A recski magyar GULAG-on volt rab, és amikor onnan szabadult, budai lakásán

felkerestem a soproni ismeretség alapján, és nagyon jó barátom lett. 1994-ben a katonai dísztemetésén, egyetemünk nevében én búcsúztattam. K. Kálmán bácsival mindig megbeszéltem történelmünk súlyos eseteit. Túl sokat tudok az események valóságáról. K. Kálmán bácsi azt mondta nekem, hogy lakásában albérlőként lakik egy japán zenetanár, akinek diplomáciai mentessége van, tehát az lesz a legbiztosabb, ha ezzel a japán tanárral küldi ki azt a kéziratot Ausztriába. A japán barátunk ezt szívesen elvállalta, hiszen neki diplomáciai bonyodalmak ebből nem keletkezhetnek. A kéziratot sikeresen átvitte Ausztriába.

Hogy az ő általa átvitt kézirat, vagy a Csoóri Sándoré jutott-e el a müncheni nyomdába, azt én ilyen időtávtól bizonyítani már nem tudom. Az viszont biztos, hogy a kinyomtatott Janics: A hontalanság évei c. könyvek maradványpéldányait a politikai változás után Budapestre szállítva megkaptuk, láttam az első kiadáson az 1979. október 26-i dátumot, a második kiadáson az 1980-as dátumot. A dr. Benda Kálmánnál lévő kézirat sorsának alakulásáról nem tudok. Annyi tény, hogy J. Kálmán a pozsonyligetfalui 90 magyar levante meggyilkolásának tragédiájáról szóló fejezetet Csoóri Sándornak és Kéri Kálmánnak átadott kéziratokból törölte, mert látta, hogy ez volt a késelem oka, tehát a nyugati könyvkiadások a levonték tragédiája nélkül jelentek meg.

Janics Kálmán révén ismertem meg Budapesten Dr. Horváth László osztályvezető főorvost, aki 1947-ben az áttelepítéskor az áttelepítettek vonatával fiatal diákként szökött át Magyarországra. Ő Janics Kálmán falujának közeli szomszédságában lakott egykoron. J. Kálmán nagyon jó baráti és munkakapcsolatot tartott fent Dr. Horváth Lászlóval. Ezért látogattam meg a pesti Korányi Kórházban, az osztályán. Kitűnő barátság alakult ki közöttünk, és hosszú évek óta a mai napig is tart ez a barátság. Amikor megtudta, hogy én vonaton rendszeresen járok át Janics Kálmánhoz, felajánlotta, hogy a saját autóján együtt menjünk át Janics Kálmánhoz. Azért vállalta ezt szívesen, mert testvére Vágsellye nevű vegyipari városban lakott, tehát szívesen összekötötte utazásunkat a rokoni látogatással. Vágsellyétől 2 km-re, nyugati irányban lakott Vágkirályfán Janics Kálmán. Vágsellyén lakott Janics Kálmán leghűségesebb és legmegbízhatóbb segítőtje, akiről a korábbiakban már írtam. Dr. Horváth László főorvos úr testvére pedig Szatmáry György melletti utcában, egy másik blokkban lakott. Ezért a magyar rendszám táblájú autót óvatosságból mindig Horváth László rokonának háza mellett hagytuk, és átsétáltunk Szatmáry György blokkos lakásába. Ilyen utazásaink során az 1987-88. években Horváth László autójának csomagtartójában sok röpiratot és szamizdat folyóiratot a komáromi Duna hídon átvittünk, mert a magyar határőrség az országunkból kifelé menet magyar autósokat és magyar gyalogosokat nem vizsgált. A szlovák határőrség évekig kifelé nem vizsgált meg. Elbizakodtunk, nem voltunk elég óvatosak! Persze, utólag okos az ember, de akkor még mindig nagyon magabiztosak voltunk, de 1989-ben végül is szlovák oldalról lefogtak, és motozásunkra került sor. Ennek oka az volt, hogy Janicsot és Szatmáryt a csehszlovák elhárítás figyelte. Ők se voltak óvatosak, mert amikor megérkeztünk Vágsellyére, Szatmáry György telefonon értesítette Janics Kálmánt, hogy: „Megjöttök!” Janics Kálmán ilyenkor autójába ült, és rövid idő alatt megérkezett. Szatmáry György lakásán órák hosszat tanácskoztunk, tárgyalunk, megvitattuk a szlovákiai magyarok helyzetét, és megszabtuk tennivalóinkat. Ebből 1989-ig sose következett be a titkosszolgálat beavatkozása. Sokat tanakodva az ekkor minket ért kellemetlenségéből, utólagos okoskodással megállapítottuk, hogy a csehszlovák titkosrendőrség ezúttal sikeresen lehallgatta Szatmáry és Janics beszélgetését. A civil ruhás embereikkel a magyar autó rendszám tábláját felírhatták, és jelentették a környező szlovák határőrségeknek, hogy megérkezésünkkor tartóztassanak fel minket, és vizsgáljanak át, mert bizonyára valamilyen államellenes cselekedetben veszünk részt. Utólag derült ki, hogy Szatmáry György országos körutazásai során túl messzire ment akcióival, és ezért figyelték. Ezen a napon Janics is, és mi is naivak voltunk, amikor elfogadtuk Janicstól az ötoldalmi terjedelmű gépelt cikk kéziratát, hogy azt Budapesten a megadott címre juttassuk el. Láttuk,

hogy ebben semmilyen politikai irat nincs, kizárólag egy történelmi témáról szólt, ezért nem is dugtuk el az autóban. A révkomáromi hídra megérkezve, a szlovák határőrség átvizsgálta autónkat, és mindhármunkat kiszállított, mert Horváth doktornak akkor a felesége is velünk volt, és annak ellenére, hogy Dr. Horváth László Janics írását szó nélkül odaadta a határőröknek, bekísértek minket az irodába, és teljes motozást hajtottak végre, hogy én, aki egy másik szobában voltam elkülönítve, még a harisnyámat is le kellett húzzam, hátha ott is van valamilyen eldugott irat. A vizsgálati cirkusz után Dr. Horváth László elmondta nekem, hogy odaszólt a szlovák határőrnek: „Mire ez a nagy felhajtás? Amit elvettek, azt önként adtuk oda, más nincs. Egyébként remélem, tisztában vannak az elvtársak azzal, hogy rövidesen vissza fog térni Dubček elvtárs!” A szlovák határőrség emberei meg se mertek mukkanni, de a szemük csillogásán látszott, hogy ők is tudják, visszajön Dubček elvtárs. Azt viszont elmondták, hogy parancsuk van a teljes átkutatásunkra. Janics Kálmán ötoldalas kéziratán kívül semmi mást nem találtak, de az éjszaka közepén kb. 4 órát ültünk a szlovák határőrség épületében. Hajnalban értünk Budapestre, és másnap vártuk a magyar rendőrség megjelenését. Reggel azonnal értesítettük telefonon „virágnyelven” Szatmáry Györgyöt, és tájékoztattuk, és kértük, hogy mondja meg Janics Kálmánnak, hogy mi történt velünk, és ne egy levélben, hanem két-három részre bontva küldje meg postán nekünk az ötoldalas kéziratát. Négy nap múlva egyetlen borítékba téve megérkezett Budapestre Janics Kálmán ötoldalas kézírata.

Egy újabb story Janics Kálmánról:

Emlékezetem szerint 1980 elején tartották meg Budapesten a pozsonyi magyar gimnázium diákjainak 50 éves jubileumi érettségi találkozóját. Miután a legtöbb diák Csehszlovákiából kitelepítésre került, ezért a Margit körúton a Mechwart téri étteremben rendezték meg a találkozót. Erre Janics Kálmánt is meghívták, hiszen pozsonyi gimnazista diák volt. Párkányban a csehszlovák rendőrség J. Kálmánt leszedte a vonatról, és csak késő délután engedték, hogy Budapestre utazzon. J. Kálmán nekem Budapesten ezt azzal magyarázta, hogy ő is megfigyelés alatt van, tehát a visszatartása tudatos volt.

Az első Orbán-kormány idején (1998-2002) a Történelmi Hivatalban én is hozzá juthattam a titkosrendőrségi megfigyelési dokumentumaimhoz, a sok egyéb anyag között megtaláltam, hogy engem azért figyeltek a magyarok, mert Janics levelet írt Kunszabó Ferencnek, és értesítette, hogy Budapestre érkezik a pozsonyi diáktalálkozóra, ezért vele és Hábel György barátjával fontos ügyekben találkozni szeretne. Ez a levél Janics Kálmán részéről nagyfokú meggondolatlanság volt, mert ezt a magyar titkosrendőrség elkapta. Janics Kálmán nem tudta, hogy Kunszabó Ferenc 1956-os tevékenységéért börtönben volt, tehát priuszos lett, és így megfigyelték. Sokkal egyszerűbb lett volna, ha Janics telefonon, vagy levélben, „virágnyelven” értesít arról, hogy miről lesz szó. Ebben az időben (1980. szeptember 20.) indítottam meg a bős-nagymarosi vízlépcső elleni küzdelmet. A valóságban ez nem küzdelemnek indult, csak egy kritikai előadásnak. Nem tehetek róla, hogy a sajtó, és Marjai miniszterelnök is nagy ügyet csinált belőle. Marjai Józsefnek is jól jött az én kritikám, mert a kormány anyagi gondjai miatt azon gondolkodott, hogyan lehetne kibújni ebből a beruházásból. A 400 főt kitevő konferencián azonban ott volt a magyar titkosszolgálat, és a vízlépcsőt támogató többségből csak négyen voltunk ellenszavazók. Természetes, hogy felfigyeltek rám, hiszen az ellenkezők közül én voltam a „vezérszónok”. Az is lehetséges, hogy a 98%-ot kitevő hallgatóság között voltak civil besúgók is. Ezek után engem nemcsak a Janics-Kunszabó ügyben figyelt meg a titkosrendőrség, hanem a vízlépcső miatt is. Ezt azzal is tudom bizonyítani, hogy 1985-ben, amikor a MÁV Tervező Intézetben nyugdíjazásomkor elbúcsúztam a baráti szellemű igazgatómtól, a következőt mondta nekem: „Gyurka, hagyd abba a dunai vízlépcső elleni tevékenységedet, mert kétszer is követelte a rendőrség, hogy rúgjalak ki. Nem tettem meg, mert tudtam, hogy jó ügyért harcolsz. Arra kérlek azonban, hogy a Dunát hagyd abba, van a vasútnál elég sok disznóság, nyugdíjas éveidben inkább

azzal foglalkozzál.” Vagyis 1980 előtt én már elhunyt jó barátommal, Molnár István vízügyi mérnökkel évek óta küzdöttem a vízlépcső ellen. A rendőrségi iratokból tudtam meg, hogy Janics egyik írásának Párizsba történő kijuttatására Sopronon keresztül, Csapody István erdőmérnök kollégámat kértem. Azt azonban nem tudhattam, hogy ő is a magyar rendőrség megfigyeltje. Erre is csak az első Orbán-kormány időszakában a Történeti Hivataltól kapott iratokból jöttem rá. Ezt az oldalt azért juttattam el lefénymásolva fiának, Csapody Miklós parlamenti képviselőnek, mert édesapja ekkor már nem élt. Nagyon meglepődött, hogyan kerülhetett az ő édesapja az én megfigyelési listámra. Egyszerű az ügy, mert Sopron nyugati határváros volt, ott volt a legerősebb a titkosszolgálati megfigyelés. A megkapott rendőrségi iratokon láttam, hogy a belügyminiszter-helyettes ráírta „ad acta”, vagyis irattárazható. Nyilvánvaló, hogy a rendszerbukás évében felesleges volt újabb mártírokat csinálni. A rendőrség is tudta, hogy nagy változás lesz. Ezért úsztam meg a magyar és a szlovák titkosszolgálat ellenem indított akcióit. Így keveredtem én Janics Kálmán miatt Kunszabó Ferenc és Csapody István megfigyeltjei közé. Egyébként ezekből az iratokból tudtam meg, hogy a MÁV Tervező Intézetben, kik, és hányan voltak rám állítva. Az egyik 23 év után is messzire elkerül. Én ma már csak mosolygok rajta, és „jó keresztény” módjára megbocsátok neki. Sose voltam börtönben, nem kellett politikai üldözés miatt szenvednem.

Janics Kálmán hallatlan nagy bátorságát, következetes küzdelmét a szlovákiai magyarságért és az igazságért, haló poraiban még ma is bámulom, és nagy magyar történelmi személyiségnek tartom.

Amikor Janics Kálmán 1989-es politikai földrengés után Szatmáry Györggyel, és Bugár Béla mérnökkel (ő volt a sofőrje) megalapították a szlovákiai keresztény magyar pártot, és képviselőként bekerült a magyar parlamentbe, Kálmán bácsi kezét nyújtott Duray Miklósnak a magyarság érdekében végzendő együttműködésért. A félreértéseket tisztázták, és pozsonyi parlamentben két éven át együtt dolgoztak. Csak ezért eddig, mert J. Kálmán felesége Vágkirályfán rákban meghalt. A mellettük lévő temetőben családi sírba tették. Kálmán bácsi a nagy családi házban egyedül maradt, ezért kettős feladatának nem tudott eleget tenni. A Hontalanság évei c. könyve történelmi jelentőségű. Nagy kár, hogy a mai nemzedékekből senki se ismétli meg a kinyomtatását. Ezt súlyos nemzeti mulasztásnak tartom!

A könyv első kiadása Münchenben, 1979-ben volt.

A második ugyanott, 1980-ban, de az USA-ban élő dr. Borsody István magyar emigráns, angolra fordítva, 1982-ben adta ki. Még ebben a kiadásban sem szerepelt a 90 pozsonyligetfalui magyar levante legyilkolása.

1989-ben felkeresett Kunszabó Ferenc, és érdeklődött nálam egy budapesti kiadás lehetősége iránt. Elküldtem őt Janics Kálmánhoz, meg is egyeztek, de ebben már előírta J. Kálmán, hogy a magyar levanték tragédiájáról meg kell emlékezni. Ez a 101. oldalon szerepel is. A negyedik kiadás tehát még 1989-ben, a politikai változás előestéjén, Budapesten jelent meg.

1994-ben szlovák nyelvre is lefordították, mégpedig a 90 magyar levante tragédiájának leírásával együtt, és ezt a dunaszerdahelyi magyar cserkésznyomda nyomtatta ki, a Lilium Aurum Könyv- és Lapkiadó jelentette meg. Ez a könyv is tartalmazza Janics Kálmán 650 hivatkozási lábjegyzetét, tehát nem fantáziája, hanem dokumentumok alapján írta meg könyvét.

Jellemző, hogy a csehszlovákiai kommunista rendőrség még a diktatúra idején a könyv kéziratát beküldte a Szlovák Tudományos Akadémiának, és várták a szakvéleményt. Az Akadémia azt válaszolta, hogy ez hiteles történettudományi munka, és nem politikai mű. Ezért nem tudtak ennek alapján Janics Kálmán ellen bírósági eljárást indítani. Az 1994-ben szlovák nyelven megjelent könyvet a szlovák olvasók hetek alatt elkapkodták, mert olyan

hatással volt rájuk, ekkor láthatták az igazságot, hogy mennyi bünt követtek el a szlovákiai magyarok meghurcolásával.

1995-ben, Kanadában, a magyar öregcserkész csapat (parancsnokuk Magyaródy Szabolcs barátom) DVD lemezen, angol nyelven is kiadta Janics Kálmán: A hontalanság évei c. könyvét

A politikai változás utáni években Janics Kálmán még sokkal aktívabban írt, sok cikke jelent meg, többek között ő merete leírni, hogy Dubček, Brünn és Pozsony között az autópályán nem balesetben halt meg, hanem politikai okból meggyilkolták, mert Dubček sose engedte volna meg Csehszlovákia kettéválását. Bezzeg V. Klaus cseh államfő és V. Mečiar szlovák vezető könnyedén, és boldogan választották szét az államot. Amikor Klaus-t megkérdezték, hogy miért jó ez a kettéválás, cseh kérdezőinek az mondta: „A lusta szlovákoktól, a rebellis magyaroktól és a tolvaj cigányoktól végre megszabadulunk, és Európa szívében szudétánémetek nélkül, boldogan élhetjük cseh nemzeti létünket!”

Budapest, 2013. március 20.

vitéz Hábel György
Budapest